

НИКОЛАЙ РАЙНОВ
ПЕТЕЛ, КОТАРАК И ЛИСИЦА
ЧЕШКА ПРИКАЗКА

chitanka.info

Имало един старец. Той живеел в малка хижа заедно с петела и котака си. Тръгнал веднъж в гората за дърва и казал на котака:

— Мацане, донеси ми към пладне обяд, но кажи на Петльо да не излиза никъде: нека стои да пази къщата.

Слънцето стигнало досред небето. Котакът поръчал на петела да не излиза от къщи и никому да не отваря, па тръгнал да носи обяд на господаря си.

В това време дошла Кума Лиса и почнала да пее под прозореца на дядовата хижа:

*Кукуруигу, Петльо златен!
Отвори ми прозорчето,
покажи си главицата,
да ти видя гребенчето,
червеничко, позлатено,
да ти сипна царевичка
и пшеничка едрозърна!*

„Кой ли се е разпял?“ — си казал петелът. Отворил прозореца да види. Подал си главата, лисицата го грабнала и понесла към хижата си. А петелът се развикал, колкото му гърло държи:

*Лиса грабна Петльо,
грабна и понесе
през гори, полета,
през нивя, стърнища,
към дъбрави гъсти —
гори тилилейски.
Мили ми Мацане,
Коте-Котаране,
бързай, избави ме,
тичай, отърви ме!*

Котакът чул вика, припнал през гората, пресрещнал лисицата и отървал петела. Като го отвел вкъщи, казал му:

— Слушай, Петльо! Друг път недей отваря на Кума Лиса. Тя е хитра. Каквото и да ти казва, не се показвай на прозореца, че ще те изяде, та костчица не ще остави от тебе.

На другия ден старецът отишъл отново в гората, а котакът тръгнал да му занесе ядене.

На Кума Лиса се прияло младо петленце. Отишла пак при дядовата хижа и запяла:

*Кукуруигу, Петльо златен!
Отвори ми прозорчето,
покажи си главицата,
да ти видя гребенчето,
червеничко, позлатено,
да ти сипна царевичка
и пшеничка едрозърна,
едро житце да си хапнеш,
та голям да ми пораснеш!*

Петелът чул песента, понечил да отвори прозореца, но си спомнил за поръчката на стареца и за думите на котака. Слязъл от прозореца и почнал да ходи по хижата. А Кума Лиса хвърлила под вратата две-три зърна жито да го подмами. Клъвнал ги Петльо и много му се харесали.

— Бих ти отворил, Кумо Лисо — рекъл той, — ала нямам вяра в тебе. Ще ме изядеш, та костчица няма да оставиш от мене.

— Бива ли да приказваш тъй? — казала укорително лисицата. — Тебе ли да изям, Петльо? Аз вчера исках само да те отведа вкъщи, да видиш как живея и как съм се наредила.

И почнала отново да пее:

*Кукуруигу, Петльо златен!
Отвори ми прозорчето,
покажи си главицата,*

*да ти видя гребенчето,
червеничко, позлатено,
да ти сипна царевичка
и пшенична едрозърна,
едро житце да си хапнеш,
та голям да ми пораснеш,
рано дядо си да будиш,
къщицата му да пазиш!*

Сладък и умилен бил гласецът на лисицата. Петелът повярвал, че тя наистина се грижи за него. Отворил прозорчето да погледне много жито ли му е донесла Кума Лиса. А тя това и чакала. Грабнала петлето и го понесла.

Развикал се Петльо, заплакал се:

*Лиса грабна Петльо,
грабна и понесе
през полета, ниви,
през дъбрави гъсти,
през блата, стърнища,
през реки дълбоки
към гори далечни —
гори тилилейски.
Коте-Котаране,
мили ми Мацане,
бързай, избави ме,
тичай, отърви ме!*

И тоя път котаракът чул вика на петела, затекъл се по гласа, настигнал лисицата и отървал приятеля си:

— Не ти ли казах, Петльо, че лисицата е хитра? Не ти ли казах, че не бива да се надигаш през прозореца? Ще те изяде, та ни една костчица не ще остави от тебе. Занапред бъди послушен! Утре господарят ще отиде в далечна гора и аз ще му отнеса ядене. Да не си

се излъгал пак да отвориш прозорчето, че няма кой да те чуе, като викаш за помощ.

На сутринта старецът наистина отишъл в една далечна гора за дърва. Котакът му понесъл обяд. Лисицата дошла и почнала да пее своята песен. Три пъти подред я изпяла, но петелът все не отварял. Не само не отварял, а и глас не издавал. Тя хвърлила на няколко пъти под вратата пшенични зърна, той ги изкълвал, ала не рекъл нищо.

— Чудна работа! — викнала Кума Лиса. — Защо не се обажда днес Петльо? Сякаш е онемял. Да не би да е умрял през нощта?

— Не, не съм умрял — обадил се петелът. — Жив и здрав съм, Лисо, но сега вече не можеш ме излъга. Няма да надзърна от прозореца.

— Че защо да не надзърнеш, Петльо? Какво ще ти сторя? Изсипала съм цял куп жито — да ядеш, та да преядеш.

И тя хвърлила още няколко зърна под вратата, па запяла:

*Кукуригу, Петльо златен!
Отвори ми прозорчето,
покажи си главицата,
да ти видя гребенчето,
червеничко, позлатено,
да ти сипна царевичка
и пшенична едрозърна,
сладко житце да си хапнеш,
та голям да ми пораснеш,
рано дяда си да будиш,
къщицата да му пазиш!
Надникни през прозорчето,
разпери си златни крилца,
Кума Лиса да си яхнеш,
да те отнесе далеко,
у Лисини златни дворци,
у житници препълнени,
у хамбари симидени,
да гостуваш, та да помниш,
да ядеш и да добруваш!*

Тая песен много се харесала на Петльо. Приискало му се да надникне през прозореца — само да види има ли куп жито. Но си спомнил думите на котака и желанието му се пресякло.

А Кума Лиса се обадила отново със сладкия си глас:

— Да знаеш само, Петльо, какви чудни неща има в моите дворци! Ако ги видиш, не ще ти се иска вече да излезеш оттам. Ти недей вярва на котака! Той те лъже. Ако исках да те изям, щях да направя това или вчера, или още оня ден. Не виждаш ли, че те обичам? Стига си дивял в тия пусти гори! Ела да те отведа при хора — и ти да поживееш като света. Покажи се де! Ето, аз ще се скрия чак зад стобора.

И се притаила зад стената. Петелът се качил на прозореца и го отворил, па си показал главата да види къде е купът жито. Никакъв куп не видял. Озърнал се на всички страни. А лисицата подскочила, грабнала го и го понесла. Но го понесла не на гърба си, както обещавала в песента, а в ноктите си.

И тоя път се развикал петелът — да дойде котакът и да го отърве, само че никой не го чул. Старецът и котакът били много далече.

Върнал се котакът вкъщи. Гледа — няма го петела никъде. Трябва да върви да го отърве. Пременил се, натъкмил се — да прилича на гуслар. Взел в едната ръка гусли, а в другата — тояга. Тръгнал към Лисината къща.

Като стигнал там, спрял се пред вратата, засвирил и запял:

*Свири, свири, златна гусли,
пейте, пейте, тънки струни,
пейте песен за Лисанка
и за нейните девойки!
Първата е Хубавелка,
втората е Въртиметла,
третата е Мийпаница,
четвъртата е Носивода,
а петата — Готвичорба.
Всички пет са хубавици,
златокоси и напети,
видиш ли ги — онемяваш,*

*и се чудиш, и се маеш,
що е хубост, що е гиздост!*

Кума Лиса рекла на първата си дъщеря: — Хубавелке, я иди виж, кой пее тая хубава лесен?

Хубавелка излязла, а гусларят я ударил с тоягата по главата и я ритнал настрана. После запял отново песента. Лисицата пратила втората си дъщеря — Въртиметла. Котакът пребил и нея, па я ритнал, та я стоварил при сестра ѝ. Пак запял песента, сякаш нищо не е било.

Кума Лиса рекла на Мийпаница:

— Я иди виж, кой е тоя гуслар, който пее и свири отвън, па кажи на сестрите си да се приберат. Стига са зяпали и слушали! Не е прилично.

И с Мийпаница станало същото, което станало преди това със сестрите ѝ. Излязла Носивода, котакът убил и нея. Убил най-сетне и петата Лисина дъщеря — Готвичорба. Лисицата си казала:

— Тоя гуслар трябва да е голям хубавец. Дъщерите ми са се заплеснали по него, та им се не влиза вкъщи. Да вървя да ги прибера и да видя кой е гусларят.

Излязла тя, а котакът се бил вече приготвил. Като я цапнал с тоягата, оставил я на място. Влязъл в хижата и видял петела, че стои вързан за една греда.

— Хайде, Петльо, да си вървим вкъщи!

Петелът се израдвал. Котакът го отвързал и се върнал при стареца. Като стигнали в хижата, котакът рекъл:

— Петльо, занаяпред си отваряй очите, че не мога всеки път да те отървам. Слушай батя си котарака: той е по-стар от тебе и никога няма да те научи на нещо лошо.

Петелът станал от тоя ден послушен и никога вече не му се случило нищо лошо.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.